

EL BALL DE VERSOS DE SANT PAU

Que els nostres avantpassats, en les Festes Majors exhibien un variat mostrari de BALLS POPULARS DE VERSOS és un fet, perquè n'hem sentit parlar als homes més vells del poble i inclusi ho havem llegit en periòdics de cinquanta a seixanta anys enrera; que es publicaven a casa nostra i que per cert, només fent per recopilar fets històrics del poble. Però indubtablement, el Ball característic de la població, era el BALL DE SANT PAU, per relacionar-se tan plenament amb la vida i miraclos del seu Patró de Sant Pere de Ribes.

Coneixem, pel capbui, set o vuit titols de BALLS DE VERSOS que havien sigut representats en una o altra Festa Major del poble, però no ens ha sigut possible trobar-los escrits, quan és evident, que almenys, còpies dels versos que recitaven els distints personatges, haurien d'existir.

Ja fa molts anys, que varem esbrinar, que un ribetà, en Jaume Coll Mestre, de can Marcer de la Penya, guardava infinitat de papers relacionats amb aquests BALLS, però l'any 35 o 36, uns individus que anaven pels pobles enviats per la Generalitat de Catalunya, per tal de recollir el folklore dispers, amb el bon intent de que no es perdés per sempre, es feren càrrec d'aquests papers, i a l'esclatar la guerra civil es perdé tota relació.

Com que la recerca de papers relacionats amb aquests BALLS no ens havia donat cap resultat positiu, varem intentar enfocar la qüestió per un altre costat, si bé, més difícil de lograr: es tractava de recollir de viva veu, els versos d'aquests BALLS, dels ja escassos protagonistes que quedaven, suposant que la memòria no els fallés. Sabiem que en Constantí Pascual —el qui fou popular agutxil de tants anys en el càrrec— era capaç de recitar tot el "Sermó de Sant Pau" del dit BALL, perquè el seu pare n'havia sigut protagonista i ell l'havia recitat en algunes festes de casament, però per copiar-lo es feia difícil trobar el moment oportú, i quan ja teníem la seva promesa de que ens el recitaria per poder-lo copiar, la mort se l'importantà, i amb ell una altra oportunitat de començar la recopilitació del BALL DE SANT PAU.

Confessem que ja començàvem a desanimar-nos quan varem enterar-nos, que en Joan Robert Coll, de can Jove —que actualment ha complert els noranta dos anys i que és el més vell del poble— era capaç de recitar no solament el *BALL DE SANT PAU*, sinó també algun altre, i això que ell no havia pres mai part en les representacions, però ens confessà que no es deixava perdre cap assaig.

I ja ens teníu, amb holiograf i papers, tots els diumenges que podíem, fent visites a can Jove. A l'hivern, prenent el sol, asseguts al banc de Sant Josep i a l'estiu, a l'ombra de la pineda / és així com aprofitant la prodigiosa memòria d'aquest vellet, ha sigut possible recopilar aquest *BALL* tan ribetà; que ja donàvem per perdut. No assegurarem que l'obra sigui completa, doncs podria ser que per una falla de memòria, hi manquessin alguns versos, però per la seva llarga extensió i sobretot per la seva continuïtat, creiem que en tot cas són molt poes. El més difícil ha sigut la seva divisió en parts, per saber on anava intercalada la *PASSADA*. I ara que parlem de la *PASSADA*, devem advertir que aquesta melodia no la creiem pas recuperable, però per indicació d'uns amics, l'hem trobada reproduïda en el primer volum del *COSTUMARI CATALÀ* d'En Joan Amades, que comenta el *BALL DE SANT PAU* de Sant Pere de Ribes, i fem ressaltar el nom del poble, perquè existeix un altre *BALL DE SANT PAU* de Barcelona.

Aquest *BALL* no s'ha representat a Ribes, fa uns seixanta anys, doncs la darrera vegada que tenim la certesa que va sortir, fou el 25 de gener de 1912, i la veritat és que no ens sembla massa il·lusions de veure'l representar, però aprofitem l'aventuresa que ens dóna aquest Programa, per parlar-ne set mesos abans de la Festa Major de Sant Pau, per veure si entre tots plegats, es possible muntar de nou aquest *BALL DE VERSOS* al bell mig de la Plaça.

Sí tingüessim en compte que són molts els pobles de Catalunya que tenen el SEU *BALL*, que no manca mai en les propies Festes Majors, com son "La Moixiganga" a Sitges, "La Patum" a Berga, etc., per què no podríem nosaltres, després de seixanta anys de no representar-se, fer reviure aquesta tradició? De totes maneres, ens donem per ben pagats d'haver posat el nostre granet de sorra per recuperarlo —amb més o menys encert— quan es donava per perdut del tot.

P. CARBONELL I GRAU

Sant Pere de Ribes, juny del 1971.